

**UCHWAŁA NR XLVIII/512/2022
RADY MIEJSKIEJ MIELNA**

z dnia 25 lutego 2022 r.

**w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz
przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r. poz. 1119 ze zm.), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021r. poz. 1372 ze zm.), Rada Miejska Mielna uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Mielna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Mielna

Tadeusz Jarząbek

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025

I. WPROWADZENIE.

Gmina Mielno na mocy ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ma obowiązek uchwalania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określającego obszary w których podejmowane będą działania.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2025 – zwany dalej programem – stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Program uwzględnia również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Choć alkohol jest trucizną i z punktu widzenia toksykologii każda ilość wypitego alkoholu jest ryzykowna, to jednak w większości przypadków spożywanie małych dawek alkoholu nie pociąga za sobą widocznych szkód zdrowotnych i konsekwencji społecznych. Mimo to **nie powinni pić alkoholu:**

- młodzi ludzie (ze względu na ryzyko poważnych zaburzeń rozwojowych),
- kobiety w ciąży i matki karmiące (z powodu ryzyka uszkodzenia płodu i negatywnego wpływu na zdrowie dziecka),
- osoby chore, przyjmujące leki wchodzące w reakcje z alkoholem,
- wszyscy, którzy znajdują się w okolicznościach wykluczających picie (kierując pojazdami, przebywając w pracy, w szkole, itp.),
- osoby, którym szkodzi każda, nawet najmniejsza ilość alkoholu.

Osoby pijące alkohol mogą wielokrotnie w ciągu swojego życia zmieniać wzór jego spożywania, od abstynencji poprzez picie o niskim poziomie ryzyka, do spożywania alkoholu w sposób wysoce ryzykowny i szkodliwy. Część z tych osób uzależni się. Ktoś, kto dzisiaj pije alkohol na poziomie niskiego ryzyka może w wyniku różnego rodzaju okoliczności zwiększyć swoje picie do poziomu wysokiego ryzyka. Abstynent może w każdej chwili zacząć pić, a osoba uzależniona może zostać abstynentem.

Ryzykowne spożywanie alkoholu, to picie nadmiernych ilości alkoholu (jednorazowo i w określonym przedziale czasowym) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że konsekwencje te pojawią się, o ile obecny model picia alkoholu nie zostanie zmieniony.

Szkodliwe picie alkoholu, to wzorzec picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu. Aby rozpoznać szkodliwe używanie alkoholu, opisany wzorzec picia powinien utrzymywać się przez co najmniej miesiąc lub występować w sposób powtarzający się w ciągu 12 miesięcy.

Uzależnienie od alkoholu, jest następstwem długotrwałego, szkodliwego spożywania alkoholu, w którym picie zyskuje zdecydowane pierwszeństwo przed zachowaniami, które niegdyś były dla osoby pijącej ważniejsze. Osoba uzależniona odczuwa silny nieodparty przymus sięgania po alkohol, doświadcza wielu nasilających się dolegliwości fizycznych i psychicznych po przerwaniu lub ograniczeniu picia (np.: drżenie mięśniowe, niepokój, zaburzenia snu, drażliwość, lęki), które ustępują po wypiciu kolejnej porcji alkoholu, i pije alkohol inaczej niż tego naprawdę pragnie (więcej i dłużej niż planuje, ma problemy z utrzymaniem zaplanowanej abstynencji).

Przyjmuje się zgodnie z zaleceniami WHO do określenia szacunkowych danych dotyczących populacji osób, u których występują różne kategorie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu następujące wartości:

- ok. 2% to osoby uzależnione od alkoholu,
- ok. 4% to dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice),
- ok. 4% to dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholowych,
- ok. 5-7% to osoby pijące szkodliwie i ryzykownie.

Tabela nr 1

Populacja Gminy Mielno zagrożona nadużywaniem napojów alkoholowych wg WHO

Liczba mieszkańców wg stanu na 31 grudnia	2018	2019	2020	2021 ¹
	4665	4628	4841	4850
Osoby uzależnione od alkoholu – 2%	93	92	97	97
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) – 4%	187	185	194	194
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholowych – 4%	187	185	194	194
Osoby pijące szkodliwie oraz ryzykownie – 5-7%	233-327	231-324	242-339	242-339

Z powyższych danych szacunkowych wynika, że liczba mieszkańców Gminy Mielno uzależnionych od alkoholu może wynosić około 97 osób, natomiast osób pijących szkodliwie to 242-339 osób. Najbardziej narażonych na negatywne skutki alkoholizmu jest grono ludzi najbliższych, żyjących w otoczeniu alkoholika (dzieci, partnerzy życiowi, rodzice). Przewiduje się, że w Gminie Mielno może to być łącznie 388 osób i dlatego zostaną podjęte działania z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej. Natomiast z zakresu profilaktyki uniwersalnej zostaną skierowane do całej grupy mieszkańców, a zwłaszcza do dzieci i młodzieży. Celem prowadzenia działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej jest dostarczenie wiedzy i umiejętności niezbędnych do zapobiegania problemom uzależnień.

Program w swych założeniach uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii określone w Narodowym Programie Zdrowia² oraz zawiera kontynuację szeregu działań, zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w ustawach, jak i z innymi dokumentami strategicznymi, do których należą m.in.:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2018-2022 przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego Nr XXXV/543/18 z dnia 26 września 2018r.,
- Strategia Rozwoju Gminy Mielno na lata 2014-2022, przyjęta uchwałą Nr LIX/589/2014 Rady Gminy Mielno z dnia 02 października 2014r.,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mielno na lata 2021-2026, przyjęta uchwałą Nr XXX/315/2020 Rady Miejskiej Mielna z dnia 11 grudnia 2020r.

II. RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.

Na terenie Gminy Mielno zamieszkuje 4 841 mieszkańców (stan: 31 grudnia 2020 r.), z czego 3 904 osoby to mieszkańcy powyżej 18 roku życia (80,6 % całej populacji gminy). W 2020 roku na jeden punkt przypadało 11,5 mieszkańca gminy powyżej 18 roku życia przypadało (3904 osób/339 punktów).

Po nowelizacji ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w 2018 r. Rada Miejska Mielna podjęła nową Uchwałę Nr XLVII/567/2018 Rady Miejskiej Mielna z 27 kwietnia 2018 roku w sprawie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Mielno, w której dokonano bardzo istotnych zmian – wprowadzono ograniczenie nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) prowadzonej między godziną 23⁰⁰

¹- stan na 30 czerwca 2021r.

²- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

a 6⁰⁰. Wprowadzono także maksymalne limity zezwoleń na sprzedaż poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, co przedstawiono w tabeli nr 2:

Tabela nr 2

Uchwalona maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Mielno (źródło: dane własne)

Limit	Ogółem – wszystkie rodzaje zezwoleń	A – do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa	B – powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	C – powyżej 18% zawartości alkoholu
Sklepy	288	476	262	262
Lokale gastronomiczne	712			

Przeprowadzone przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych badanie wprowadzenia ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu w 18 gminach, dało pozytywną ocenę skutków funkcjonowania wprowadzonej regulacji. Najczęściej wskazywanym efektem wprowadzenia ograniczenia były: wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców spowodowany mniejszą liczbą interwencji w pobliżu miejsc sprzedaży napojów alkoholowych oraz w stosunku do osób nietrzeźwych znajdujących się w przestrzeni publicznej, mniejszą ilością zakłóceń porządku i ciszy nocnej, pozytywny wpływ na szeroko rozumiany “ład i porządek” w gminie. Urzędy dodatkowo często wskazywały na pozytywny odbiór ograniczenia przez mieszkańców, a także pracowników (wzrost bezpieczeństwa, mniej kradzieży w sklepach) oraz właścicieli sklepów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych (nie zanotowano spadku dochodów). Zmniejszyła się również ilość osób przewożonych do izb wytrzeźwień oraz szpitali (w związku np. urazami związanym ze spożywaniem alkoholu).

Badanie przeprowadzone przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów miały również potwierdzenie w Gminie Mielno, w której najczęstsze przypadki zakłócenia porządku publicznego odnotowuje się w okresie wakacyjno-urlopowym (VI-VIII). Ze złożonego sprawozdania przez Posterunek Policji w Mielnie Komisariat Policji I w Koszalinie wynika, że ilość wykroczeń i przestępstw spada. W 2020r. w stosunku do 2019r. spadła ilość przestępstw o 13,6% i wykroczeń o 3,5%.

Tabela nr 3

Liczba osób umieszczonych w Ośrodku Terapii i Opieki Nad Nietrzeźwymi Sp. z o.o. w Koszalinie (źródło: dane Ośrodka Terapii i Opieki Nad Nietrzeźwymi Sp. z o.o. w Koszalinie)

Liczba osób	Rok					
	2018		2019		2020	
	I-V, IX-XII	VI-VIII	I-V, IX-XII	VI-VIII	I-V, IX-XII	VI-VIII
Kobiety	2	14	2	17	1	3
Mężczyźni	55	112	36	96	34	40
razem:	57	126	38	113	35	43
	183		151		78	

Zauważamy również (tabela nr 3) sukcesywny spadek liczby osób zatrzymanych do wytrzeźwienia umieszczonych w Ośrodku Terapii i Opieki Nad Nietrzeźwymi Sp. z o.o. w Koszalinie. W 2019r. widać spadek liczby osób zatrzymanych do wytrzeźwienia o 17,4%, w tym spadek wśród mężczyzn jest o 30% i wzrost kobiet o 18,7 w stosunku do roku 2018. Duży spadek nastąpił w 2020r. o 50,3% wszystkich umieszczonych w ośrodku w tym kobiet o 79% i mężczyzn o 23%. Znaczną większość osób dowiezionych do ośrodka stanowią mężczyźni. W 2018-2019 zauważamy również wzrost w okresie wakacyjno-urlopowym, kiedy na terenie gminy przebywają oprócz mieszkańców, osoby spoza Gminy Mielno, w 2018r. o 121%, a w 2019r. już o 197% , natomiast w 2020r.

o 22,8% . Ilość osób zatrzymanych w 2020r. w stosunku do 2019r. poza sezonem letnim była na podobnym poziomie (spadek o 8,5%), a w okresie sezonowym nastąpił spadek o 62%, czego przyczyną może być oprócz wprowadzonego zakazu nocnej sprzedaży występowanie COVID-19.

Uchwałą Nr XLI/427/2021 Rady Miejskiej Mielna z dnia 01 października 2021r. określona została wysokość opłaty za pobyt w placówce sprawującej opiekę nad osobami nietrzeźwymi przebywającymi na terenie gminy Mielno w wysokości 320 zł za osobę, która będzie obowiązywała od 1 stycznia 2022r.

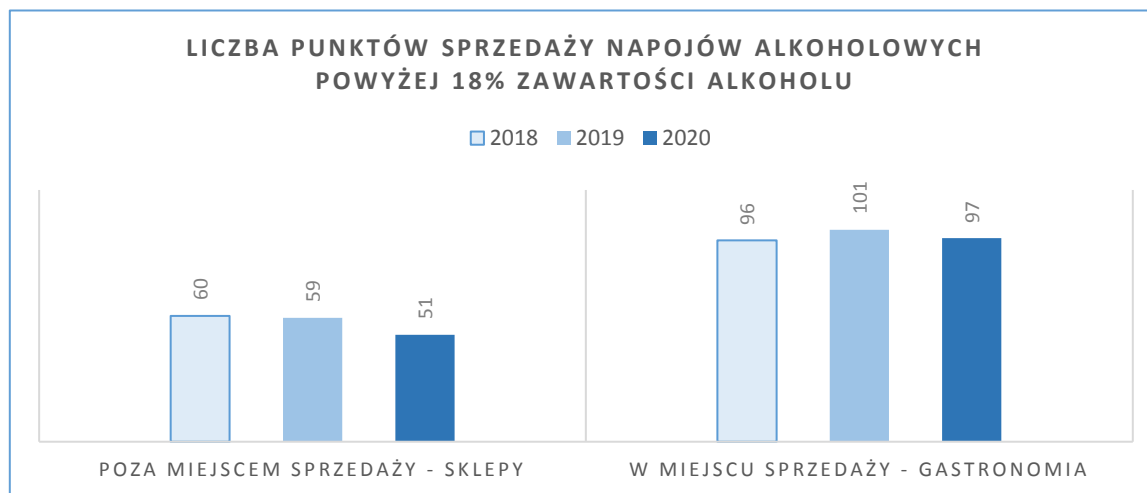
Tabela nr 4
Liczba punktów sprzedaży na terenie gminy Mielno w latach 2018-2020
(źródło: sprawozdanie PARPA-G1)

Lata	2018	2019	2020
Sklepy	62	62	52
Lokale gastronomiczne	233	250	235
RAZEM	295	312	287

Zauważyć można (tabela nr 4), że ilość punktów detalicznych w 2018 i 2019 plasuje się na stałym poziomie natomiast w 2020 roku nastąpił spadek punktów sprzedaży o 19%. Ilość punktów tzn. gastronomicznych wzrosła w 2019r. o 7,2% i zmalała w 2020r. o 6,3%. Zauważalna tendencja malejąca w obu rodzajach punktów sprzedaży w 2020r. mogła mieć prawdopodobnie swoją przyczynę w sytuacji zaistniałej pandemii COVID -19.

Wspomnieć należy jednak fakt, że większość punktów sprzedaży uruchamianych jest w okresie sezonu letniego.

Wykres nr 1
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu (stan na 31 grudnia) w latach 2018-2020
(źródło: sprawozdanie PARPA- G1)

Według wykresu nr 1 zauważyć można stały 17%-owy spadek liczby sprzedaży detalicznej (sklepy) na przestrzeni lat 2018-2020. Liczba punktów sprzedaży gastronomicznej (lokale gastronomiczne) wzrosła w roku 2019 o 5,2%, natomiast w 2020 roku spadła o 4,1%.

Tabela nr 5

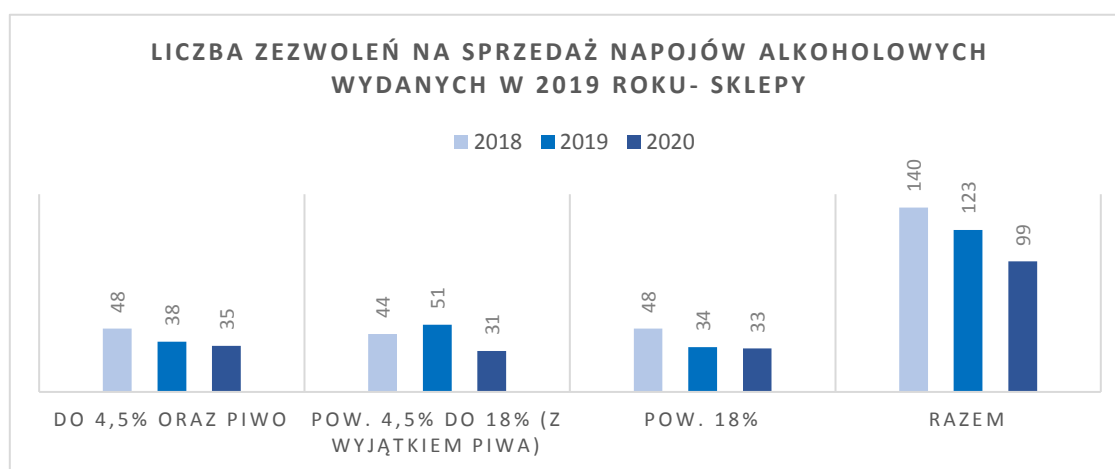
Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w Gminie Mielno (stan na 31 grudnia) w latach 2018-2020 (źródło: sprawozdanie PARPA- G1)

Rok	2018	2019	2020
Liczba zezwoleń jednorazowych	71	45	54

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na znaczący spadek wydawanych zezwoleń jednorazowych w roku 2019 o 36%. Natomiast w 2020r. ilość wydanych jednorazowych zezwoleń wzrosła o 16% w stosunku do 2019r. Zezwolenia jednorazowe wydawane są przedsiębiorcom posiadającym zezwolenia, obsługującym dodatkowo m.in. imprezy, festyny.

Wykres nr 2

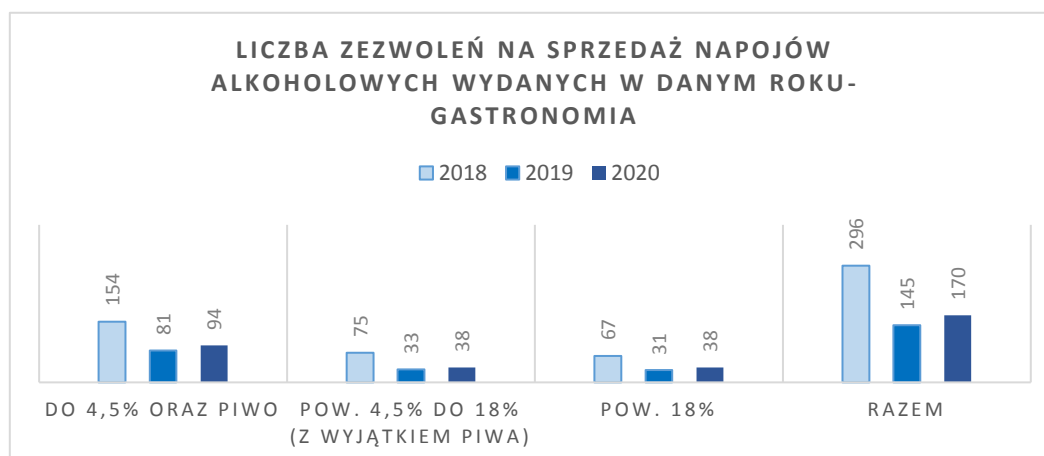
Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy stan na 31 grudnia) w latach 2018-2020 (źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA -G1)

Na wykresie nr 2 widać, że liczba wydanych zezwoleń przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) sukcesywnie maleje od 2018r. Wyjątek stanowią zezwolenia powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu z wyjątkiem piwa, które wzrosło w 2019r. o 16% w stosunku do roku ubiegłego, przy czym ponownie zmalało w roku 2020 o 39%. Ilość wydanych wszystkich zezwoleń spadła w roku 2019 o 12% oraz w roku 2020 już o 23%. Spadek prawdopodobnie związany był z występowaniem pandemii COVID-19.

Wykres nr 3

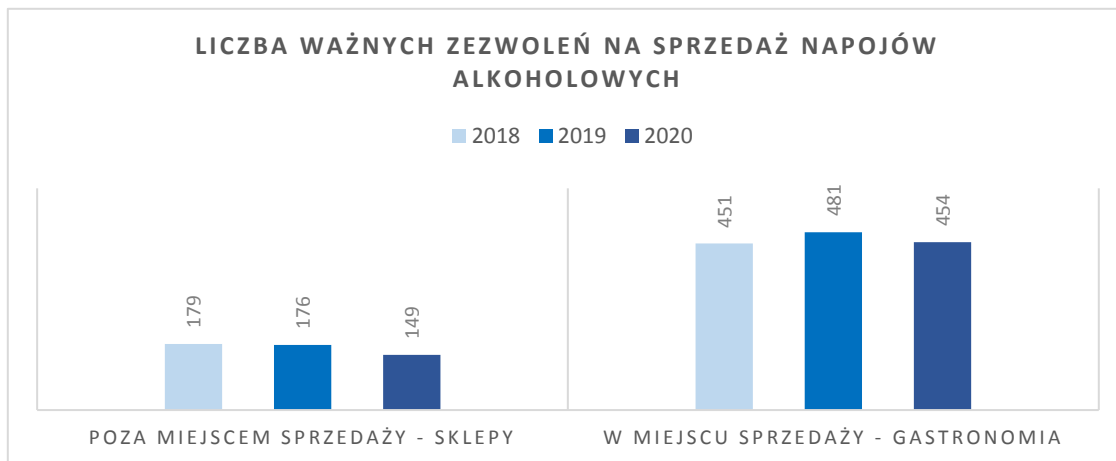
Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia stan na 31 grudnia) w latach 2018-2020 (źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA- G1)

Inaczej przedstawia się tendencja zezwoleń wydanych dla lokali gastronomicznych (wykres nr 3). Liczba wszystkich zezwoleń spadła w roku 2019 o 51%, następnie już w roku 2020 nastąpiła wzrost o 17%. Największy wzrost nastąpił w przypadku zezwoleń powyżej 18% alkoholu o 22%.

Wykres nr 4

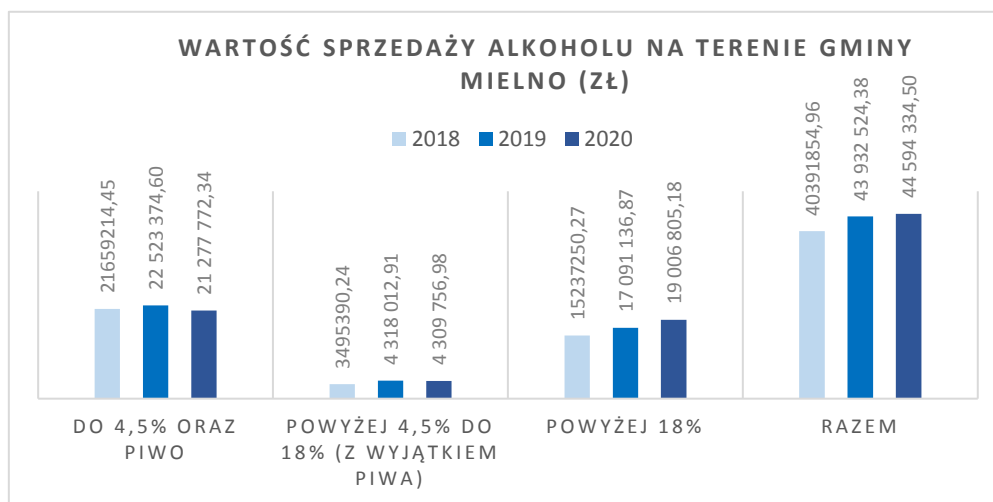
Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (stan na 31 grudnia) w latach 2016-2019
(źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA G1)

Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na dzień 31 grudnia utrzymuje się na porównywalnym poziomie w latach 2018-2019 (wykres nr 4), natomiast w 2020r. nastąpił spadek o 15%. Znaczny wzrost liczby zezwoleń nastąpił w 2018 roku: poza miejscem sprzedaży o 18% i o 16% w miejscu sprzedaży. W roku 2019 liczba ważnych zezwoleń gastronomicznych wzrosła o 6% następnie w 2020r. zmalała o tyle samo.

Wykres nr 5

Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy (stan na 31 grudnia) w latach 2016-2019
(źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA -G1)

Na wykresie nr 5 przedstawiono dane dotyczące wartości sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Mielno w latach 2018-2020 określone na podstawie składanych corocznie oświadczeń przez przedsiębiorców. Zauważalna jest tendencja niewielkiego, sukcesywnego wzrostu wartości sprzedaży wszystkich rodzajów alkoholi na przełomie lat 2018-2020 roku.

Tabela nr 6

Liczba decyzji o cofnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (stan na 31 grudnia) w latach 2018-2020 (źródło: dane własne)

Rok	2018	2019	2020
Liczba decyzji o cofnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	16	3	7

Według tabeli nr 6 liczba decyzji o cofnięciu zezwoleń w latach 2019-2020 w stosunku do 2018r. znacznie zmalała, przy czym największy spadek nastąpił w 2019r., aż o 81%. Najczęstszymi powodami podjęcia decyzji o cofnięciu zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych było nieprzestrzeganie warunków sprzedaży napojów alkoholowych (brak aktualnego tytułu prawnego do lokalu). W ostatnich latach nie wydano żadnej decyzji o cofnięciu zezwolenia spowodowanej zakłócaniem porządku publicznego. W 2021r. wpłynęła jedna skarga na zakłócanie porządku publicznego z uwagi na spożycie napojów alkoholowych. Zgodnie z art. 18 ust. 10 pkt 3 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organ wydający zezwolenie cofa je w przypadku powtarzającego się co najmniej dwukrotnie w okresie 6 miesięcy, w miejscu sprzedaży lub najbliższej okolicy, zakłócania porządku publicznego w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych przez dany punkt sprzedaży, gdy prowadzący ten punkt nie powiadamia organów powołanych do ochrony porządku publicznego. Z uwagi na brak dowodów powiązania zaistniałej sytuacji ze sprzedażą alkoholu w danych punktach, do przedsiębiorców posiadających w miejscu zdarzenia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wystosowano pisemne pouczenie z informacją o skutkach nieprzestrzegania przepisów ustawy.

Tabela nr 7

Liczba decyzji wygaszających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (stan na 31 grudnia) w latach 2018-2020 (źródło: dane własne)

Rok	2018	2019	2020
Liczba decyzji wygaszających na sprzedaż napojów alkoholowych	214	279	395

Zgodnie z danymi w tabeli nr 7 w 2019 roku nastąpił znaczny wzrost wydanych decyzji o wygaszeniu zezwolenia o 30% w stosunku do roku ubiegłego. Najczęstszymi powodami wydania decyzji jest złożenie wniosku przez przedsiębiorcę (likwidacja punktu), upływ terminu ważności zezwolenia, zmiana składu osobowego wspólników spółki cywilnej, brak dokonania opłat oraz brak złożenia oświadczenia ze sprzedaży napojów alkoholowych za ubiegły rok. Wzrost wydanych decyzji może być uwarunkowany występowaniem COVID-19 i wprowadzonych ograniczeń w działalności lokali gastronomicznych.

Wykres nr 6

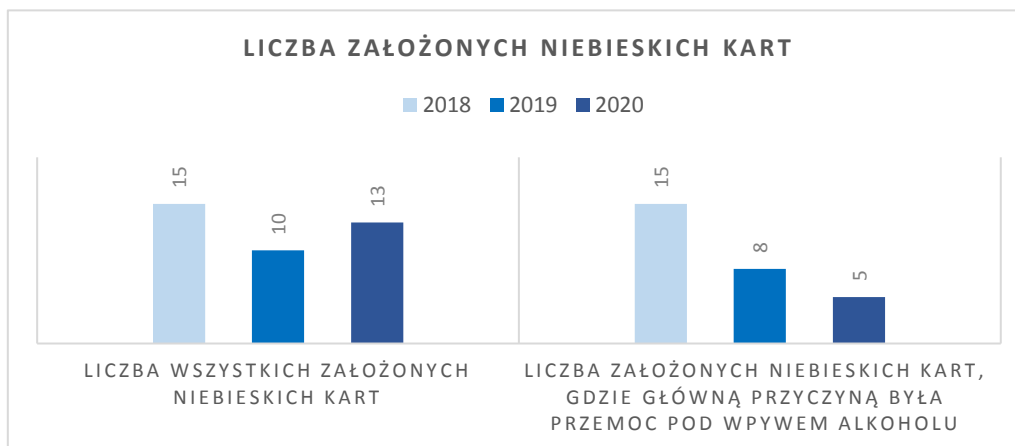
Liczba rodzin korzystająca z MOPS m.in.. z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu w latach 2016-2019 (źródło: dane własne- sprawozdanie PARPA G1, dane MOPS)

Liczba rodzin, którym udzielono pomocy oraz, u których stwierdzono problem alkoholowy (opinia biegłego psychiatry) przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie znacznie zmalała w 2019r. o 50%, natomiast już w 2020 roku ponownie wzrosła o 42%. Udział procentowy osób ze stwierdzonym problemem alkoholowym ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielnie w 2018r. był na poziomie 10%, natomiast w 2019r. spadł do poziomu 4,4%, a w 2020r. plasował się na poziomie 6,6%. (wykres nr 6).

Wykres nr 7

Liczba niebieskich kart w latach 2018-2020 (źródło: dane własne)

Na wykresie nr 7 widzimy, że w roku 2018 przyczyną założenia wszystkich niebieskich kart była przemoc związana z nadużywaniem alkoholu. W roku 2019 widać spadek wszystkich założonych niebieskich kart stosunku do 2018 roku o 33,3% oraz o 61%, w którym przyczyną stosowania przemocy był alkohol.

Najskuteczniejszym sposobem przerwania przemocy jest odizolowanie sprawcy od osoby dotkniętej przemocą. Funkcjonariusze Policji (art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji) mogą zatrzymać sprawcę przemocy, który stwarza bezpośrednie zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego. Sąd natomiast zastosować może środek zapobiegawczy w postaci nakazu opuszczenia przez sprawcę lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 275a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego). W skali kraju nakaz opuszczenia lokalu mieszkalnego przez podejrzanego o stosowanie przemocy jest wydawany coraz częściej, jednak w praktyce przeważnie to osoba doświadczająca przemocy musi szukać bezpiecznego schronienia.

III. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY MIELNO.

Diagnozę sporządzono na podstawie elektronicznych anonimowych ankiet. Badania zostały przeprowadzone na przełomie czerwca i lipca oraz we wrześniu 2020r. wśród uczniów szkół podstawowych oraz dorosłych mieszkańców Gminy Mielno.

A. Diagnoza mieszkańców

Badanie przeprowadzono wśród 174 dorosłych mieszkańców gminy Mielno, z czego 82,8% (144 osoby) stanowią kobiety. Ankietę wypełniło 30 mężczyzn, stanowiących 17,2% ankietowanych. Znaczną grupę respondentów ankiety - 58%, stanowią osoby z trzech grup wiekowych w wieku produkcyjnym w przedziale wiekowym od 30 do 59 roku życia. Pozostałych odpowiedzi udzieliły osoby w wieku powyżej 60 i 70 roku życia (36,8%). W badaniu wśród dorosłych wzięło udział osiem osób w wieku 18-20 lat. Ponad 2/3 respondentów to osoby aktywne zawodowo, 54% respondentów zaznaczyło, że pracuje całorocznie, natomiast 11,5% pracuje sezonowo bądź dorywczo. Osoby, które nie pracują, są na emeryturze lub rencie stanowią 34,5% ankietowanych.

Celem badania było zebranie danych na potrzeby zdiagnozowania:

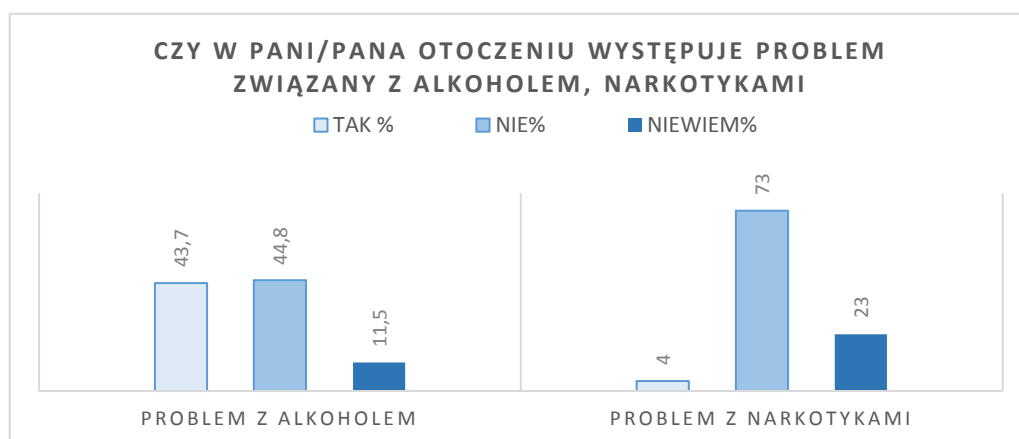
- problemów w obszarze przeciwdziałania zjawisku przemocy,
- zagrożeń związanych z uzależnieniami,
- sposobów spędzania czasu wolnego.

Uzależnienia

Skala występowania problemu uzależnień

Wykres nr 8

Skala występowania problemu uzależnień w najbliższym otoczeniu

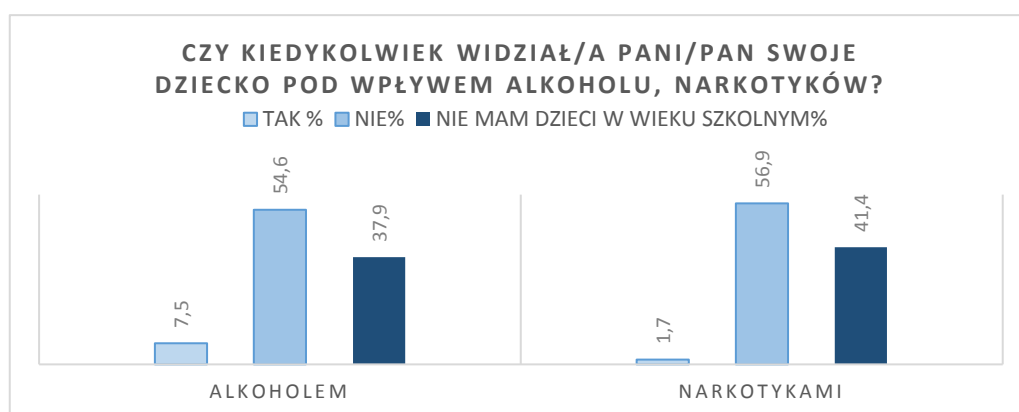

Prawie połowa respondentów (43,7%) odpowiedziała twierdząco na pytanie dotyczące problemów związanych z alkoholem w najbliższym otoczeniu, które zostało w pytaniu rozszerzone nie tylko do rodziny, ale również sąsiadów i znajomych. 44,8% ankietowanych nie zauważa tego rodzaju problemów w najbliższym środowisku.

Problemy związane z narkomanią są w mniejszym stopniu wskazywane przez ankietowanych, 73% badanych wskazało odpowiedź, że w ich najbliższym środowisku problem ten nie występuje. Tylko 4 (4%) osób wskazało na istnienie problemu w najbliższym otoczeniu.

Wykres nr 9

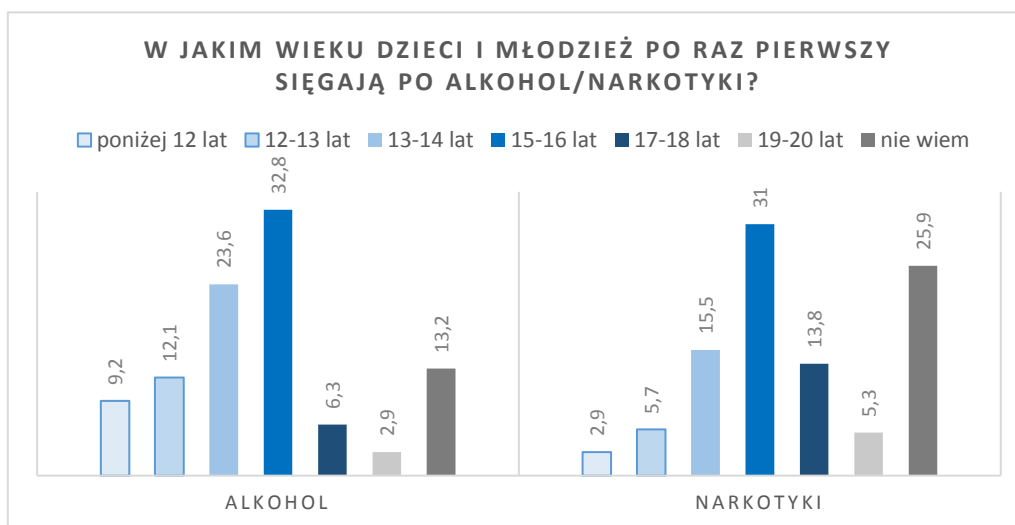
Skala występowania odurzenia pod wpływem używek u dzieci

Niespełna 7,5% badanych potwierdziło, że widział swoje dziecko pod wpływem alkoholu (7 osób). 54,6 % badanych zadeklarowało, że nie widziało swojego dziecka pod wpływem alkoholu.

Odsetek respondentów, którzy nie widzieli swojego dziecka pod wpływem narkotyków jest nieco wyższy w stosunku do zdarzeń z alkoholem 56,9%. Trzy osoby (1,7%) potwierdziły, że widziały swoje dziecko odurzone narkotykami.

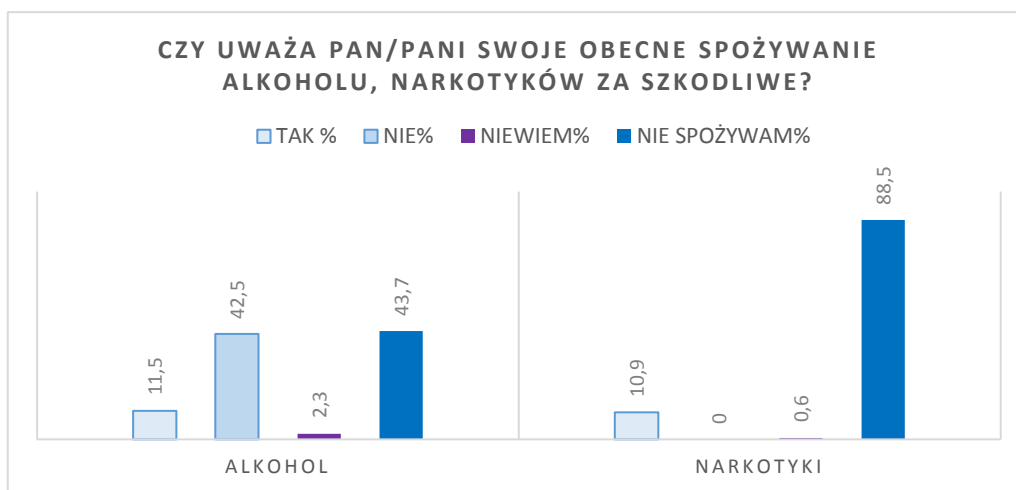
Wykres nr 10
Wiek inicjacji spożywania używek według rodziców

Najwięcej ankietowanych (32,8%) uważa, że młodzież w wieku 15-16 lat po raz pierwszy spożywa alkohol, a 23,6% badanych wskazało wiek 13-14 lat. Młodszych w przedziale wiekowym 12-13 lat wskazało 12,1% badanych, a poniżej 12 lat - 9,2%. Zdarzyły się również wskazania na wiek 17-18 lat na poziomie 6,3% (11 odpowiedzi), czy 19-20 lat tylko 2,9% (5 odpowiedzi). Odpowiedź "nie wiem" zaznaczyło 13,2% badanych.

Najwięcej, 31% ankietowanych wskazało przedział wiekowy 15-16 lat i 15,5% badanych zaznaczyło odpowiedź 13-14 lat, kiedy młodzież po raz pierwszy próbuje narkotyki. Znaczna grupa ankietowanych zaznaczyła odpowiedź "nie wiem" - 25,9% (45 osób), co może prowadzić do wniosku, że w kwestii spożycia narkotyków, jest mniej obserwacji respondentów i mają oni mniej wyrobione zdanie na ten temat.

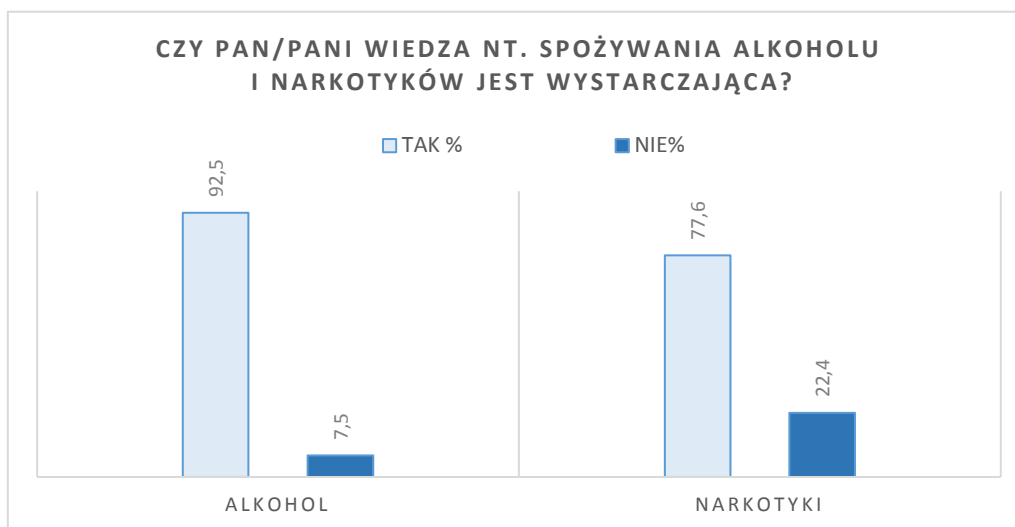
Wykres nr 11
Skala spożywania alkoholu i narkotyków przez respondentów

Wśród ogółu respondentów, prawie połowa 43,7% ankietowanych (76 osób) zadeklarowała, że nie pije alkoholu. Podobna liczbowo grupa (42,5%, czyli 74 osoby) nie ocenia swojego stylu spożywania alkoholu za szkodliwy. Odsetek osób, który ocenia swoje picie alkoholu za szkodliwe stanowi 11,5% ankietowanych (20 osób). Zdecydowana większość respondentów zadeklarowała również, że nie bierze narkotyków - 88,5% badanych. 19 osób (10,9%) ocenia swoje spożycie narkotyków za szkodliwe.

Poziom wiedzy związanej z uzależnieniami

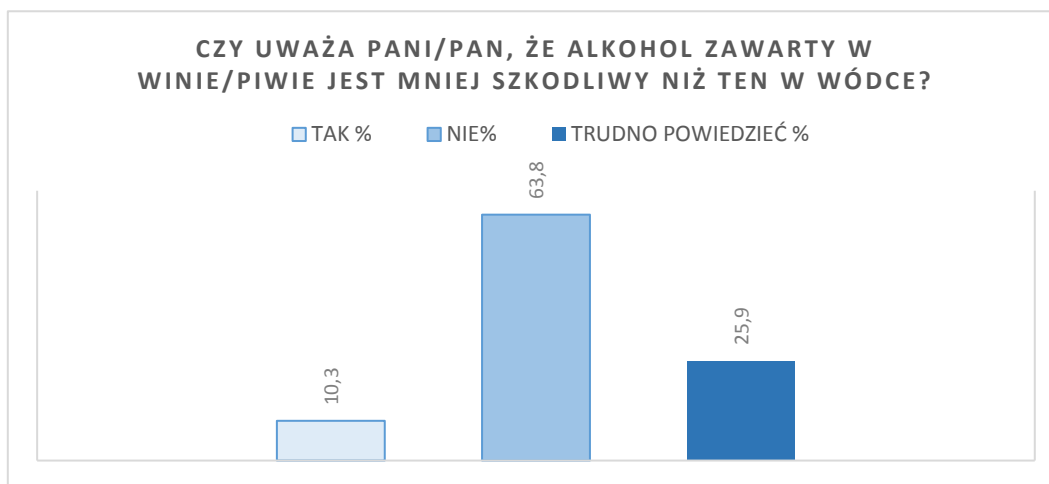
Wykres nr 12
Ocena poziomu wiedzy respondentów

Zdecydowana większość ankietowanych ocenia swoją wiedzę na temat szkodliwości spożycia alkoholu za wystarczającą, taką odpowiedź zaznaczyło aż 92,5% badanych (161 osób). Tylko 13 osób (7,5% ankietowanych) oceniło swoją wiedzę negatywnie.

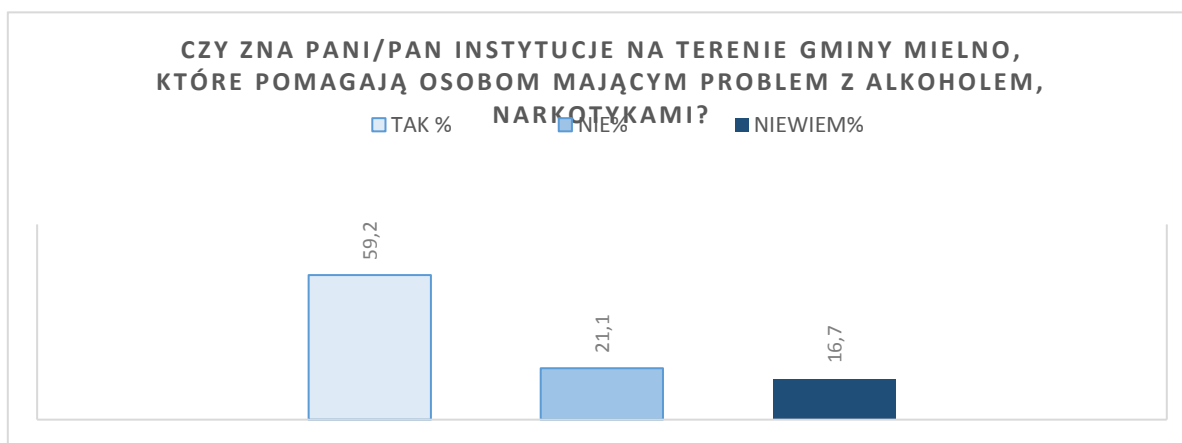
Odsetek 77,6 % badanych ocenia swoją wiedzę na temat skutków brania narkotyków za wystarczającą. 22,4% respondentów negatywnie ocenia swoją wiedzę na ten temat.

Wykres nr 13
Ocena poziomu wiedzy nt. szkodliwości alkoholu

W pytaniu sprawdzającym funkcjonowanie mitów i stereotypów dotyczących zawartości alkoholu w różnych napojach, 63,8 % (111 osób) wykazało się prawidłową wiedzą na ten temat. Osiemnaście osób zaznaczyło błędną odpowiedź, a 25,9 % respondentów (45 osób) przyznało się do niewiedzy.

Wykres nr 14
Ocena poziomu wiedzy w zakresie instytucji wsparcia

Ponad połowa respondentów (59,2%) potwierdza, że zna instytucję na terenie gminy, która pomaga osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków. Niestety 40,8% badanych udzieliło odpowiedzi “nie wiem” bądź wskazało, że nie zna takiej instytucji.

Ograniczenia i środki zaradcze

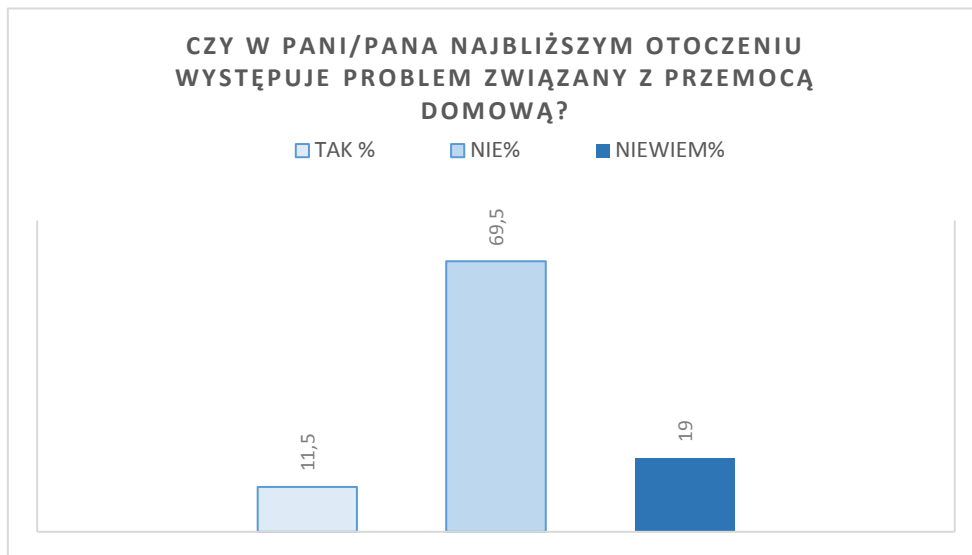
W pytaniach otwartych:

- Jakie, według Pana/ Pani środki zaradcze/rozwiązania może wprowadzić gmina Mielno, aby problem ALKOHOLIZMU został rozwiązany? wśród proponowanych środków zaradczych najczęściej pojawiają się wzmożone kontrole punktów handlowych, działania profilaktyczne, edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, ograniczenie ilości koncesji w gminie, egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w określonych miejscach publicznych,
- Jakie, według Pana/ Pani środki zaradcze/ rozwiązania może wprowadzić gmina Mielno, aby problem NARKOMANII został rozwiązany? środki zaradcze wymieniane przez grupę badawczą dotyczą przede wszystkim edukacji wobec całej społeczności gminy, młodzieży oraz turystów. Respondenci zwracają również uwagę na potrzebę działania służb prewencyjnych w postaci kontroli miejsc rozrywkowych, ale również na ulicach, celowanie strategii promocyjnych wobec rodzin z dziećmi, a nie wobec osób młodych,
- Czy oczekuje Pan/Pani od władz lokalnych utrzymania dotychczasowych działań służących ograniczeniu sprzedaży alkoholu w sklepach w godzinach nocnych 23.00-6.00? **respondenci w zdecydowanej większości (78%) oczekują od gminy utrzymania ograniczeń sprzedaży alkoholu w sklepach w godzinach nocnych.**

Przemoc w rodzinie

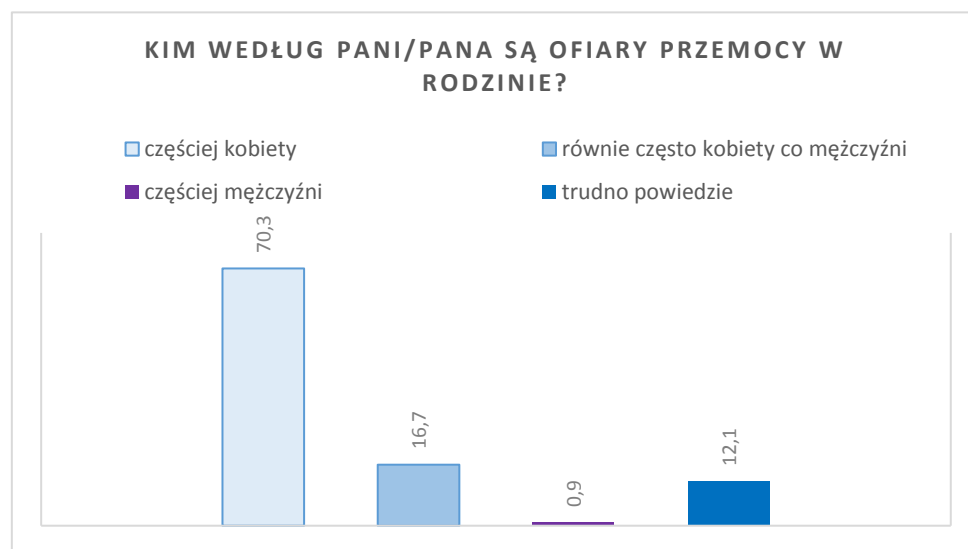
Skala i struktura występowania przemocy

Wykres nr 15
Skala występowania przemocy w najbliższym otoczeniu

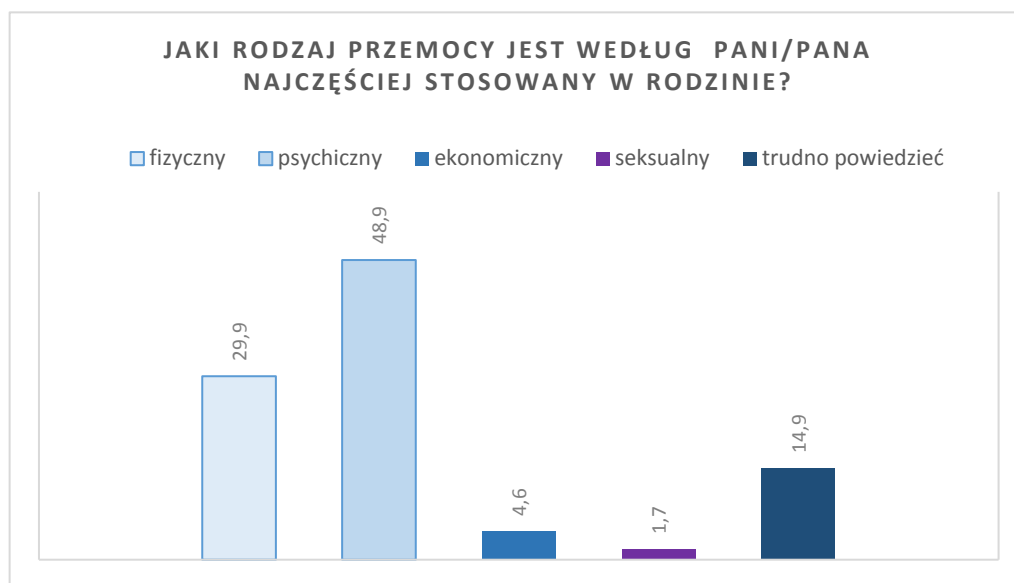
11,5% (20 osób) ankietowanych diagnozuje w swoim najbliższym środowisku występowanie problemów związanych z przemocą domową. Zdecydowana większość 69,5% respondentów nie widzi takiego problemu.

Wykres nr 16
Struktura ofiar przemocy

Na pytanie dotyczące kim są ofiary przemocy w rodzinie, aż 70,3 % ankietowanych wskazało kobiety. 16,7% badanych uważa, że mężczyźni są równie często ofiarami przemocy jak kobiety.

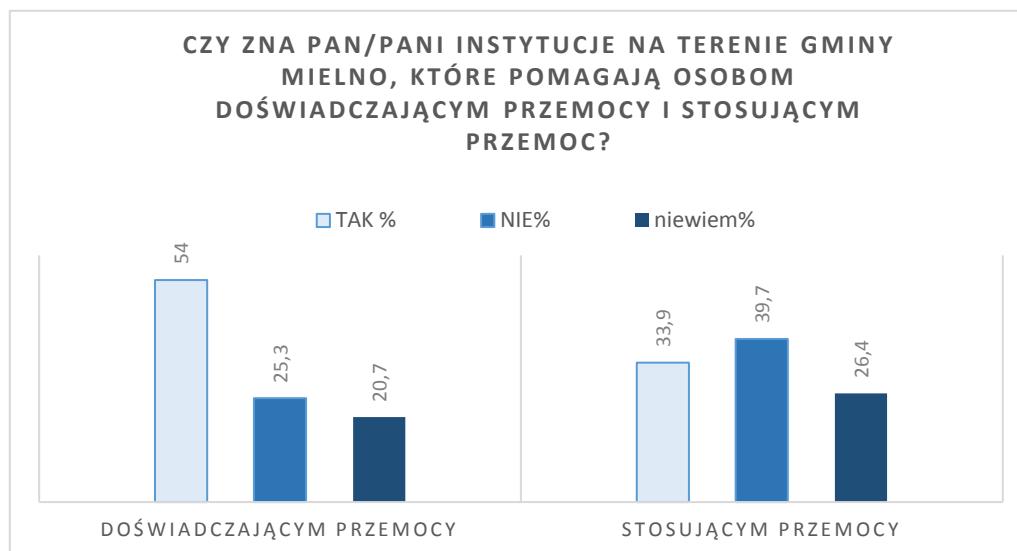
Wykres nr 17
Struktura rodzajów przemocy

Prawie połowa ankietowanych (48,9%) wskazują przemoc psychiczną jako rodzaj przemocy najczęściej stosowanej w rodzinie. 29,9% respondentów wymienia przemoc fizyczną. Inne rodzaje przemocy, w tym ekonomiczną (4,6%) i seksualną (1,7%) wskazało 11 osób. Ankietowani mogli wskazać tylko jedną odpowiedź.

Poziom wiedzy związany w przemocą

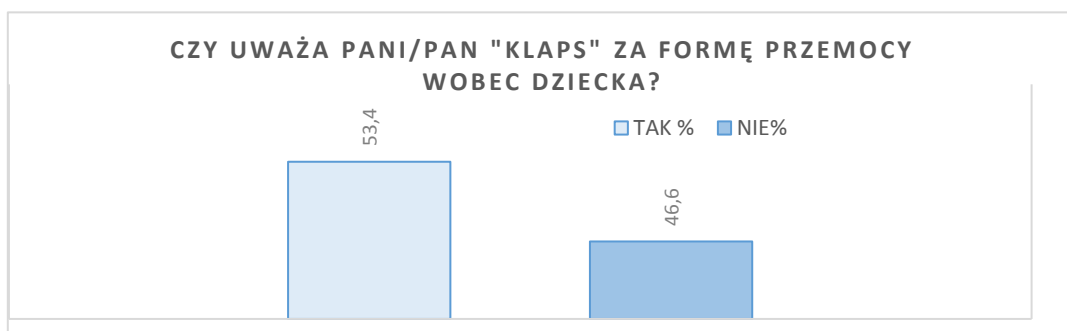
Wykres nr 18
Ocena poziomu wiedzy w zakresie instytucji wsparcia

Ponad połowa (54%) respondentów wskazała, że zna instytucje na terenie gminy, które pomagają osobom doświadczającym przemocy. Niestety znaczna grupa osób (46%) nie zna takich instytucji na terenie gminy, bądź udzieliło odpowiedzi “nie wiem”.

Przeważająca grupa 39/7% ankietowanych nie zna instytucji, do których mogą się zgłosić osoby stosujące przemoc, a 26,4% ankietowanych odpowiedziało “nie wiem”. Tylko 33,9% badanych (59 osób) potwierdziło, że zna instytucję pomagającą osobom stosującym przemoc.

Wykres nr 19
Ocena poziomu wiedzy, gdzie zaczyna się przemoc

Opinie na temat przysłowiowego "klapsa" wymierzonego dziecku dzielą grupę badanych na tych, którzy uważają klapsa za formę przemocy - 53,4% i na grupę 46,6%, która nie uważa klapsa za przemoc.

Środki zaradcze

Na pytanie otwarte: Jakie, według Pana/ Pani środki zaradcze/ rozwiązania może wprowadzić gmina Mielno, aby problem PRZEMOCY W RODZINIE został rozwiązany? respondenci wymieniają szereg środków zaradczych wobec zjawiska przemocy w rodzinie, najważniejsze z nich to:

- funkcjonowanie mieszkania tymczasowego,
- osobne ciało, które będzie zajmować się tylko problemem przemocy, będzie dyspozycyjne również w weekendy,
- kampanie edukacyjne, skierowanie edukacji na problem tego, co jest przemocą, materiały edukacyjne, plakaty, ulotki,
- możliwość anonimowego zgłaszania problemu przemocy,
- poprawa działania odpowiednich służb, ich większe zaangażowanie wychodzące poza działania biurokratyczne,
- pomoc psychologiczna dla ofiar,
- częste kontrole rodzin przemocowych przez odpowiednie służby.

B. Diagnoza dzieci i młodzieży

Badanie przeprowadzono wśród młodzieży w wieku 11-14 lat uczęszczających do klas siódmych i ósmych gminnych szkół podstawowych. Badanie przeprowadzono wśród 71 uczniów. Ankieta do wypełnienia udostępniona była elektronicznie przez dziennik elektroniczny. Spośród 71 osób, które wzięły udział w badaniu, 53,5% (38 osób) stanowią chłopcy. Ankietę wypełniło 46,5% dziewcząt. (33 osoby).

Cel badania: zebranie danych na potrzeby zdiagnozowania:

- problemów w obszarze przeciwdziałania zjawisku przemocy
- zagrożeń związanych z uzależnieniami,
- sposobów spędzania czasu wolnego.

Funkcjonowanie uczniów w szkole

Uczniowie zapytani, o to jak się czują w swojej klasie, w większości odpowiedzieli, że dobrze lub bardzo dobrze, taką odpowiedź zaznaczyło ponad 90% ankietowanych. Kilka osób oceniło, że w klasie czuje się raczej źle (3 osoby). Niestety aż 4 osoby zaznaczyły, że czują się bardzo źle w swojej klasie, chciałyby ją zmienić. Uczniowie czują się bezpiecznie w swoich szkołach, opinię taką wyraziło 85,9% ankietowanych. Na poziom bezpieczeństwa uczniów w szkołach raczej nie wpływają zaburzone relacje między uczniami, o czym

świadczy fakt, że ponad 87,3% badanych na pytanie, czy są uczniowie w szkole, których się boją, odpowiedziało, że nie. Należy jednak zwrócić uwagę, że 9 uczniów potwierdziło, że boi się kolegów w szkole.

Na pytanie o funkcjonowanie w szkołach zwyczajów prześladowania młodszych uczniów, 88,7% badanych zaprzeczyło, bądź wskazało, że nie wie czy “fala” jest w szkole. Ośmiu uczniów (11,3% badanych) potwierdziło, że takie zjawisko jest, co przy stosunkowo niewielkiej liczbie potwierdzających to zjawisko, świadczy o tym, że stanowi raczej margines życia szkoły.

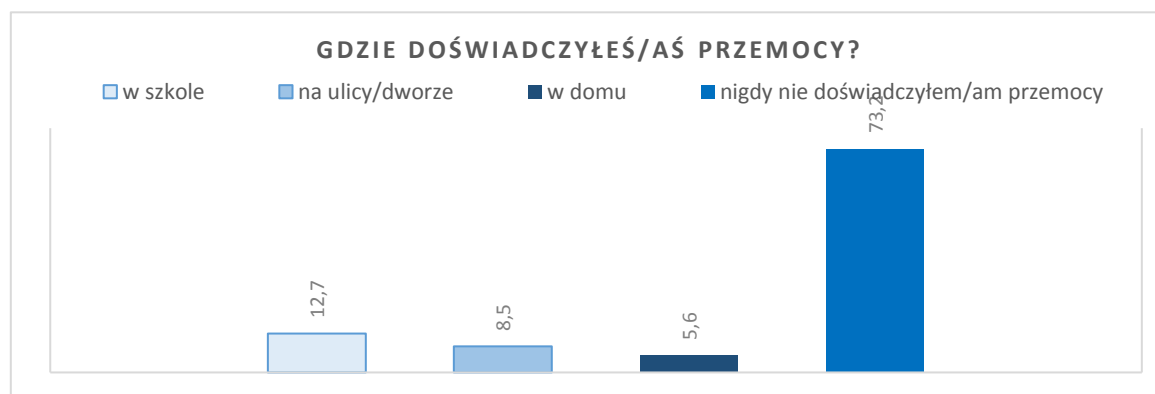
Znaczna część uczniów była na wagarach (62%), w tym aż 9,9% uczniów zaznaczyło, że na wagarach było wiele razy. 38% ankietowanych nie było na wagarach. Uczniowie spośród najczęstszych przyczyn wagarów wymieniają: nuda (opinia dotyczy 21% uciekających z lekcji) i presja rówieśników (16% “wagarowiczów”).

Relacje z rodziną

Czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży są niewątpliwie dobre relacje z rodziną. Uczniowie deklarują w przeważającej większości bardzo dobre lub dobre relacje z rodzicami (łącznie ponad 90%). Dobre relacje z rodzicami to niewątpliwie zasób chroniący, który zostanie wykorzystany w planowaniu oddziaływań profilaktycznych poprzez tworzenie sojuszu rodzic-nauczyciel w przeciwdziałaniu uzależnieniom.

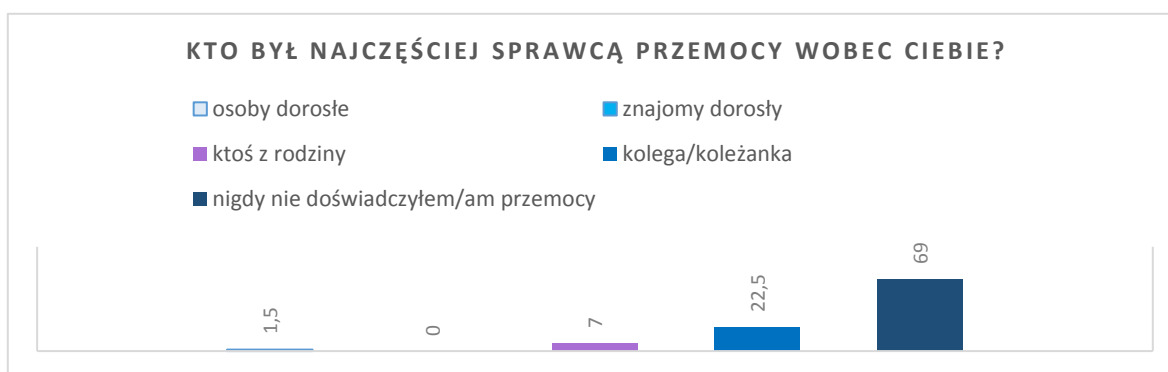
Przemoc

Wykres nr 20
Miejsce doświadczania przemocy

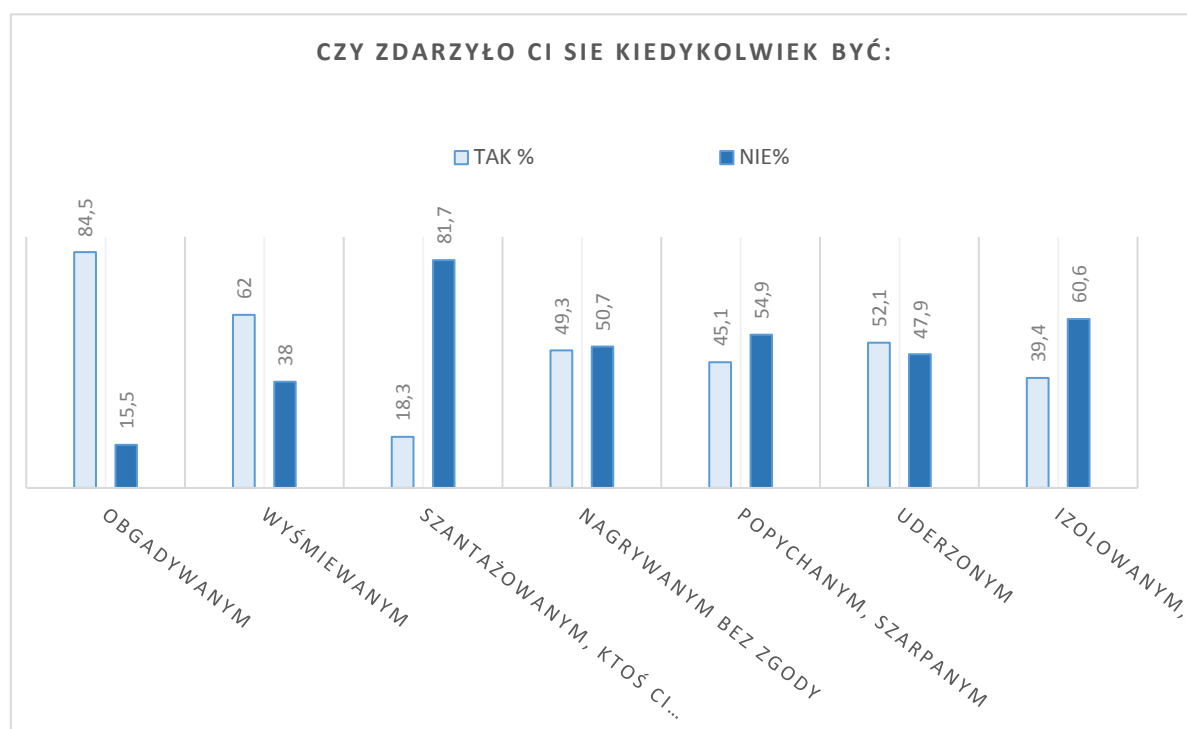
Nigdy nie doświadczyło przemocy 73,2% uczniów. Pozostałe osoby (26,8% badanych) wskazują, że przemocy doświadczył głównie w szkole (12,7%), na ulicy (8,5%) bądź w domu (5,6%).

Wykres nr 21
Skala i umiejscowienie występowania przemocy

22,5% respondentów (22 osoby) wskazuje, że najczęściej doznały przemocy od kolegi bądź koleżanki (16 osób), 7% od kogoś z rodziny (5 osób). Ponad połowa 69% nigdy nie doświadczyła przemocy.

Wykres nr 22
Formy stosowania przemocy

Uczniowie potwierdzają, że zjawisko tzw. obgadywania jest powszechne wśród uczniów, taką odpowiedź zaznaczyło 84,5% badanych, co stanowi 60 na 71 osób. Ponad 62% (44 osoby) ankietowanych byli wyśmiewani. Na pytanie o to, czy uczeń był obiektem szantażu, 81,7% (58 uczniów) odpowiedziało, że nie. 13 osób (18,3% respondentów) potwierdziło, że było szantażowanym i ktoś im groził, co potwierdza, że zjawisko przemocy wśród uczniów jest raczej na marginesie życia szkoły.

Prawie połowa uczniów była nagrywana bez zgody (35 osób, co stanowi 49,3% respondentów), co wskazuje na to, że uczniów należy edukować na temat nielegalności i karalności takich zjawisk, jak również być może należy w większym stopniu egzekwować przestrzeganie zasad wykorzystywania telefonów na terenie szkoły. 45,1% ankietowanych wskazała, że była popychana bądź szarpana. Ponad połowa (52,1%) uczniów doznała również przemocy fizycznej w postaci uderzenia. Badani uczniowie mają również styczność ze zjawiskiem ostracyzmu, 39,4% uczniów było izolowanymi bądź lekceważonymi.

Cyberprzemoc

Zjawisko cyberprzemocy definiuje się jako przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem Sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających kompromitujących informacji, zdjęć, filmów, podszywanie się w Sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, SMS, MMS.

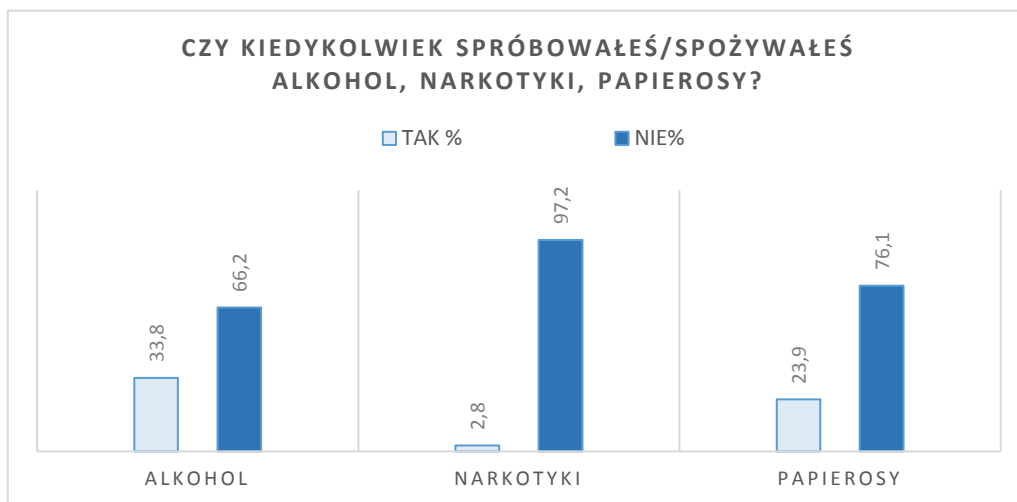
Badanie pokazuje, że zdecydowana większość ankietowanych była obiektem tzw. hejtu, bądź zna kogoś ze szkoły kogo to dotyczyło (64,7% osób ankietowanych udzieliło takich odpowiedzi). Umieszczenie obrazków bądź zdjęć ośmieszających w Internecie dotknęło bezpośrednio 14,1% osób. Ponad 1/3 (33,8%) ankietowanych przyznaje, że otrzymała wiadomość z przezwiskami, obelgami. 14,1% ankietowanych przyznaje, że była szantażowana, bądź grożono jej w wiadomości. 32,4% ankietowanych spotkało włamanie na konto np. w portalu społecznościowym.

Udzielone odpowiedzi w dużym stopniu potwierdzają występowanie cyberprzemocy i wymaga podjęcia działań zarówno przez rodziców oraz nauczycieli, które uświadomią młodzieży i dzieciom skutki takich działań.

Uzależnienia

Wykres nr 23

Skala inicjacji uzależnień –narkotyki, alkohol, papierosy

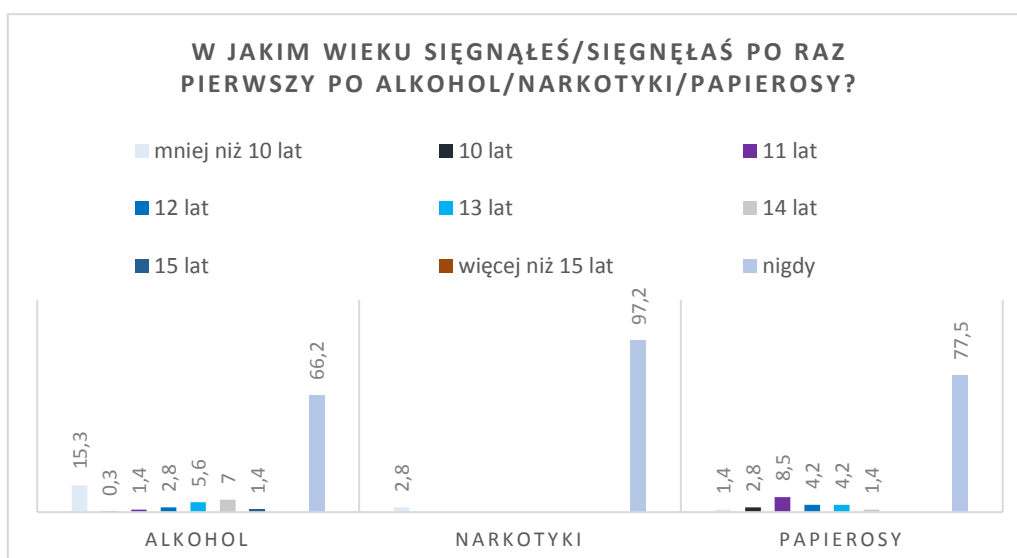

Wśród ankietowanych 33,8% przyznało, że piła alkohol. Pozostała zdecydowana większość 66,2% zaznaczyła, że nie piła alkoholu. Śród badanych respondentów tylko dwie osoby potwierdziły, że próbowały narkotyki (2,8%). Zdecydowana większość ankietowanych uczniów (76,1%) nie spróbowała do tej pory papierosa, do czego przyznaje się 23,9% uczniów.

Wiek i przyczyna inicjacji narkotykowej, alkoholowej, nikotynowej

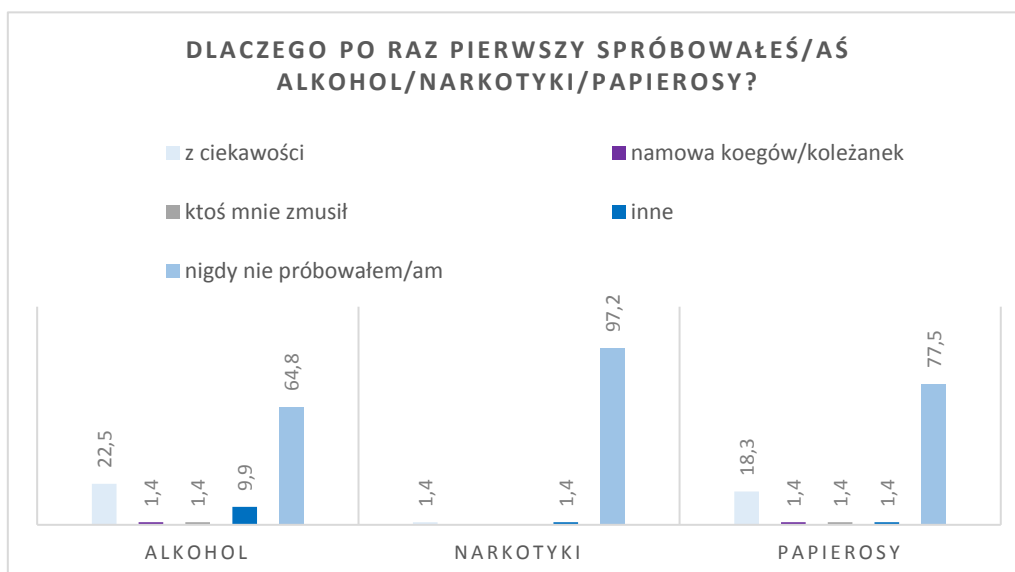
Wykres nr 24

Wiek inicjacji uzależnień

Niepokojącym jest fakt, że wśród uczniów, którzy sięgnęli po alkohol (24 osoby na 71), aż 45% w tej grupie (11 osób) podjęło inicjację alkoholową w wieku poniżej 10. Również wszyscy z 2,8% uczniów, które spróbowały narkotyków zaznaczyły, że spróbowały ich wieku poniżej 10 lat. 8,5% ankietowanej grupy, która miała do czynienia z papierosami, spróbowała papierosa najczęściej w wieku 11 lat.

Wykres nr 25
Przyczyny sięgania po używki i uzależniacze

Jako przyczynę spróbowania narkotyków jedna osoba wymieniła, że zrobiła to z ciekawości, druga osoba nie wiedziała, że zażywa narkotyki. Wśród przyczyn sięgnięcia po alkohol, uczniowie najczęściej (64% osób, które sięgnęły po alkohol) wymieniają ciekawość. Najczęściej wymienianą przyczyną spróbowania papierosów, jest ciekawość (13 osób udzieliło takiej odpowiedzi na 16, które wskazało przyczyny)

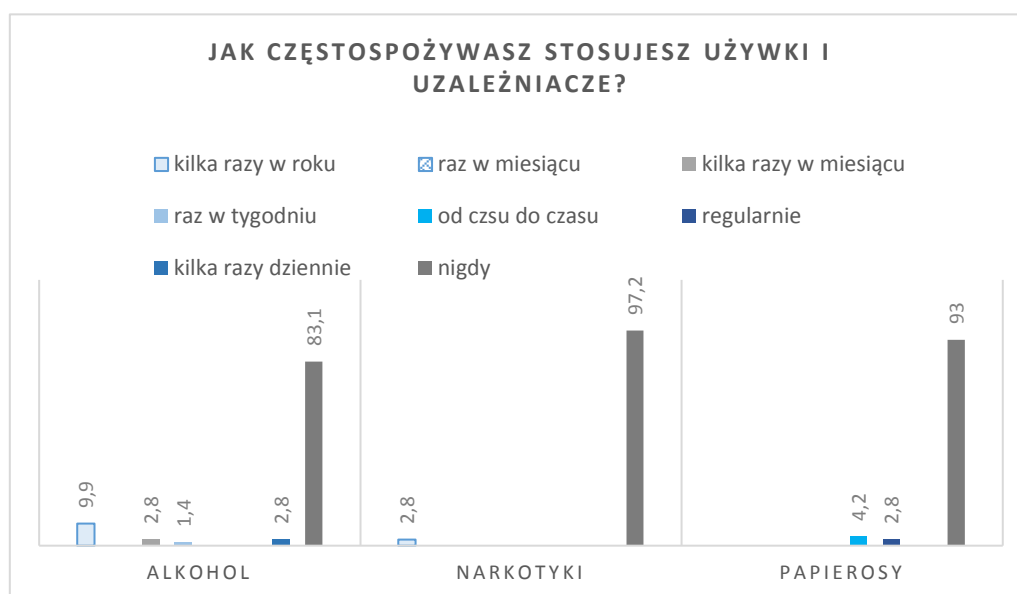
Struktura i częstotliwość spożycia

Wykres nr 26
Struktura spożycia alkoholu

Alkoholami najbardziej rozpowszechnionymi w grupie pijącej jest piwo i wódka (po około 41% uczniów, którzy piją alkohol) oraz drinki (taką odpowiedź zaznaczyło około 7% pijących ankietowanych).

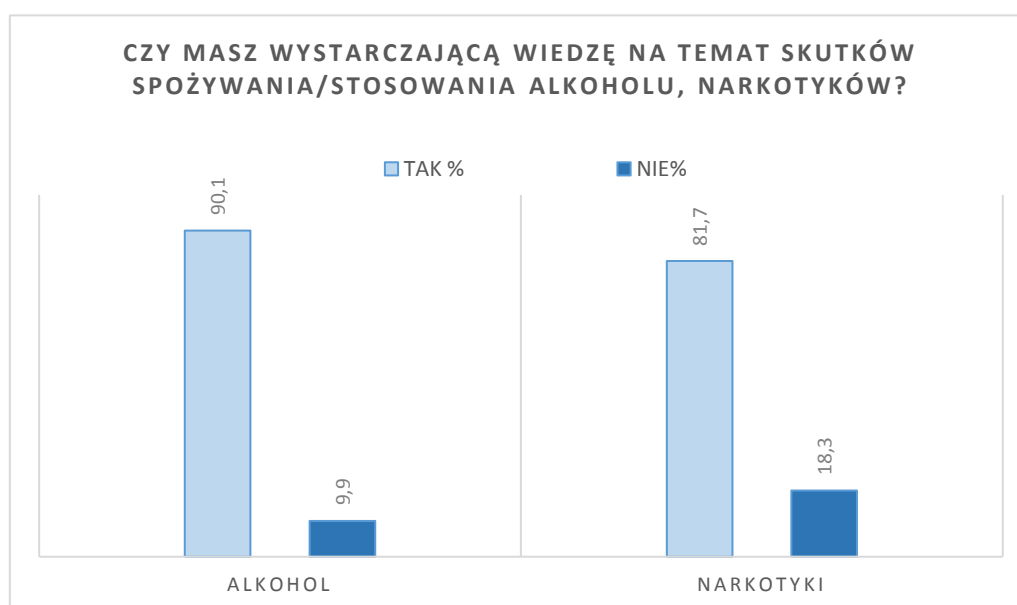
Wykres nr 27
Częstotliwość spożycia/stosowania uzależniaczy i używek

Wśród stosunkowo marginalnej grupy uczniów, którzy przyznali, że piją alkohol (16,9% wszystkich respondentów, czyli 12 osób) na pytanie o częstotliwość tych zdarzeń, najczęściej odpowiadali, że piją alkohol kilka razy w roku (9,9% - 7 osób). Pozostałe osoby zaznaczyły, że piją alkohol kilka razy w miesiącu (2 osoby), raz w tygodniu (1 osoba). Jedna osoba zaznaczyła, że pije alkohol kilka razy dziennie. 2,8% ankietowanych (2 osoby) przyznało się do zażywania narkotyków, zaznaczając, że zażywa je kilka razy dziennie. Do palenia sporadycznie bądź regularnie papierosów bądź e-papierosów przyznaje się 5 osób (7%) ankietowanych.

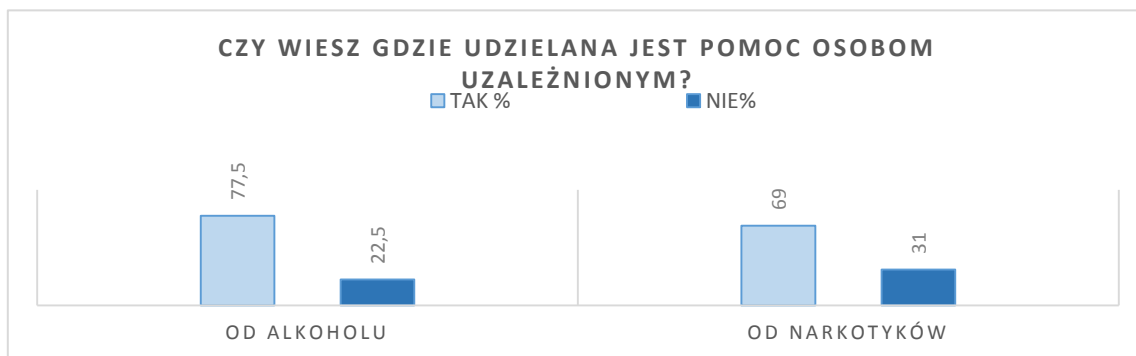
Poziom wiedzy w zakresie uzależnień

Wykres nr 28
Poziom wiedzy w zakresie skutków uzależnień

Uczniowie są przekonani w zdecydowanej większości (ponad 90%), że mają wystarczającą wiedzę na temat skutków picia alkoholu. Tylko niecałe 10% przyznaje, że nie ma wystarczającej wiedzy w tym zakresie. Badani w większości uważają, że mają wystarczającą wiedzę na temat skutków brania narkotyków. 13 osób przyznało się do niewiedzy w tej tematyce.

Wykres nr 29
Poziom wiedzy nt. instytucji udzielającym pomocy

Przeważająca grupa ankietowanych (77,5%) jest przekonana, że wie, gdzie jest udzielana pomoc osobom uzależnionym od alkoholu. Zdecydowana większość (69%) uczniów twierdzi również, że wiedzą gdzie udzielana jest pomoc osobom uzależnionym od narkotyków. 22 osoby na 71 badanych przyznały się do niewiedzy w tym temacie.

Dostępność

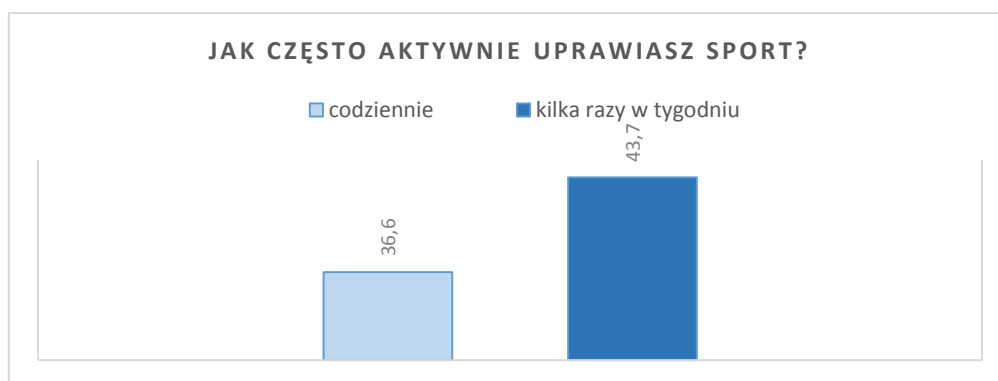
Wśród 21 respondentów, które określiło stopień trudności zdobywania narkotyków, ponad połowa określiła, że zdobycie narkotyków jest łatwe, bądź bardzo łatwe. Spośród 74 badanych 70,4% nie ma zdania na ten temat. Wśród osób, które wyraziły opinię na temat stopnia łatwości/trudności zakupu alkoholu przez nieletniego, zdania są podzielone. Ponad połowa osób (53,3%) uznaje, że raczej łatwo bądź bardzo łatwo kupić alkohol nieletniemu. Prawie połowa (46,7%) uczniów uważa natomiast, że raczej trudno bądź bardzo trudno jest kupić alkohol nieletniemu. Zdecydowana większość ankietowanych - 74,6% uważa, że raczej trudno bądź bardzo trudno jest kupić papierosy nieletniemu.

Uzależnienie od komputera, Internetu, gry hazardowe

Badani uczniowie najczęściej (40,8% ankietowanych) korzystają z gier komputerowych bądź telefonu codziennie przez 2-3 godziny. 31% przyznaje, że korzysta więcej niż 5 godzin dziennie. 4 osoby zaznaczyły odpowiedź, że nie korzystają z telefonu/gier komputerowych. Uczniowie najczęściej korzystając z komputera/telefonu wybierają portale społecznościowe (35,2%) i gry komputerowe (32,4%). 11,3% ankietowanych przyznaje, że w przypadku braku dostępu do Internetu czułaby się źle, taka sytuacja byłaby dla nich tragedią. Prawie połowa 47,9% respondentów korzystała z automatów do gry. 5 uczniów (7 %) grało w gry hazardowe, w które można wygrać pieniądze.

Spędzanie czasu wolnego

Wykres nr 30
Częstotliwość uprawiania sportu

Zdecydowana większość uczniów uprawia sport codziennie (36,6%) lub kilka razy w tygodniu (43,7%). Wśród posiadających rodzeństwo 76% uczniów spędza z nim czas codziennie, bądź kilka razy w tygodniu. Uczniowie w zdecydowanej większości (73,2%) spędzają czas z rodzicami codziennie. 16,9% ankietowanych zaznaczyła inne odpowiedzi, najczęściej kilka razy w tygodniu. 40,8% ankietowanych spędza czas na grach komputerowych bądź telefonicznych codziennie przez 2-3 godziny. 31% przyznaje, że robi to więcej niż 5 godzin dziennie.

Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży służy zarówno zaspokojeniu ich potrzeb, jak i rozwijaniu pasji i talentów. Dobrze zorganizowane zajęcia stanowią formę profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania zjawiskom patologicznym, a także dbania o higienę psychofizyczną młodzieży (rozładowanie napięcia, usuwanie psychicznego zmęczenia, czy też eliminowanie stresów). Organizowane zajęcia pozalekcyjne, czy pozaszkolne eliminują przykre przeżycia w szkole i środowisku rodzinnym. Mając dobrze wypełniony czas wolny dzieci i młodzież nie sięga po alkohol, narkotyki czy papierosy. Dzieje się tak dlatego, że są zaabsorbowani zajęciami i innymi rozrywkami, dzięki którym mają możliwość rozwoju, wykazania się zdolnościami i umiejętnościami. Dlatego tak ważne jest zapewnienie możliwości spędzenia czasu wolnego, będącego na tyle atrakcyjne, że będą stanowić alternatywę dla innych destrukcyjnych możliwości.

Respondenci na pytanie otwarte: **Na jakie zajęcia pozalekcyjne chciałbyś/chciałabyś chodzić w szkole?** (pytanie otwarte) udzielili najczęściej odpowiedzi: sportowe (siatkówka, piłka nożna, gimnastyka, tenis, basen, kolarstwo, wspinaczka), kulinarne, fotograficzne, teatralne, matematyczne, muzyczne, nauka języka migowego, geograficzne, nauka języka angielskiego i francuskiego, biologiczne, klub książki, taneczne, programowania i robotyki, informatyczne, chemiczne, szachowe, plastyczne (kolejność przypadkowa).

IV. ZASOBY KADROWE.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie m.in.: inicjuje działania służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych, pełni funkcje doradczą i opiniującą przy konsultacji programu, podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, podejmuje interwencje wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty, opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałą Rady Gminy Mielno, dokonuje kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, współpracuje z rodziną dotkniętą przemocą.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie m.in.: prowadzi pomoc osobom, rodzinom w przezwyciężaniu ich problemów. Podejmuje działania pomocowe i interwencyjne w momencie kryzysowym. Ponadto współdziała z innymi podmiotami przy rozwiązaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie np. zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu przestępstwa.

Placówki oświatowe m.in.: prowadzą profilaktyczną działalność informacyjno – edukacyjną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży, rodziców, uruchamiają procedurę Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

Placówki wsparcia dziennego m.in.: zapewniają opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizują czas wolny, zabawę i zajęcia sportowe, rozwijają zainteresowania dzieci i młodzieży.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie m.in.: prowadzi pracę socjalną z rodzinami z problemami uzależnień, prowadzi działania na rzecz dożywiania dzieci, prowadzi działania z zakresu pomocy osobom bezdomnym uzależnionym od alkoholu, motywuje do podjęcia leczenia odwykowego, udziela pomocy finansowej osobom, które podjęły leczenie odwykowe, uruchamia procedurę Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

Instytucje kultury m.in.: zapewniają różne formy zagospodarowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz całym rodzinom służącą zarówno zaspokojeniu ich potrzeb, jak i rozwijaniu pasji i talentów. Ponadto organizuje wydarzenia mające na celu edukację mieszkańców w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, rozwijające umiejętności wychowawcze oraz poprawiające wzajemne relacje.

Klub Integracji Społecznej/Centrum Integracji Społecznej „Od Nowa” w Mielnie m.in.: prowadzi integrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Straż Miejska w Mielnie m.in.: kontroluje placówki prowadzące obrót alkoholem w zakresie zgodności sprzedaży napojów alkoholowych z aktualnymi wydanymi zezwoleniami oraz przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscu publicznym.

Komenda Miejska Policji w Koszalinie, Komisariat Policji w Mielnie m.in.: ochrania rodziny przed sprawcą przemocy, kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących obrót alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscu publicznym, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócania porządku publicznego, uruchamia procedurę Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

Sąd Rejonowy w Koszalinie m.in.:

- III Wydział Rodzinny i Nieletnich: orzeka o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz ustanawia nadzór kuratora, podejmuje działania wobec rodzin niewydolnych wychowawczo,
- II Wydział Karny: orzeka w sprawach przemocy domowej oraz czynów zabronionych popełnianych przez sprawców będących pod wpływem alkoholu,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej: prowadzi działania wobec osób stosujących przemoc oraz skazanych za inne przestępstwa popełnione pod wpływem alkoholu, wykonuje orzeczenia w sprawach rodzinnych dotyczących rodzin dysfunkcyjnych i niewydolnych wychowawczo z problemem alkoholowym, sprawuje nadzór nad przebiegiem realizacji zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu.

Prokuratura Rejonowa w Koszalinie m.in.: kieruje do sądu wnioski o objęcie obowiązkiem leczenia odwykowego, prowadzi działania zmierzające do ukarania osób stosujących przemoc.

Placówki szpitalne min.: udzielają wczesnej specjalistycznej pomocy medycznej pacjentom pod wpływem alkoholu i środków odurzających, udzielają wsparcia i prowadzą pacjentów uzależnionych, uruchamiają procedurę Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.

Podstawowa Opieka Zdrowotna m.in. podejmuje wczesne rozpoznawanie ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu i wynikających z tego szkód zdrowotnych, podejmuje interwencje w celu ograniczania picia alkoholu przez pacjentów, stosuje procedury przesiewowe służące wczesnemu wykrywaniu uzależnienia od alkoholu, kieruje osoby z podejrzeniem uzależnienia do konsultacji w placówkach specjalistycznych, udziela podstawowych świadczeń osobom uzależnionym i współuzależnionym, uruchamia procedurę Niebieskiej Karty w sytuacji występowania przemocy w rodzinie, wypełnienie bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie (obowiązek lekarza).

Organizacje pozarządowe m.in.: realizują zadania publiczne w zakresie określonym w programie współpracy.

V. ADRESACI PROGRAMU.

Zakres działań ujętych w niniejszym Programie ukierunkowany został na następujące grupy docelowe:

- osoby uzależnione lub spożywające alkohol ryzykownie/szkodliwie,
- rodzinę i środowisko lokalne,
- ogół mieszkańców i grupy ryzykownych zachowań.

Najlepsze efekty można uzyskać poprzez zapewnienie pomocy i wsparcia ww. grupom dzięki działaniom systemowym, które wzajemnie się przenikają. (rysunek nr 1)

Spektrum działań podejmowanych na terenie Gminy Mielno w kierunku leczenia, przeciwdziałania oraz utrwalania pożądanych efektów dotyczących uzależnień jest bardzo szerokie. Osoby i rodziny mogą korzystać z oferty dostosowanej do zindywidualizowanych potrzeb.

Ze względu na skalę zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu program skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Mielno, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z tym problemem oraz jego konsekwencjami, jak również do wszystkich osób zainteresowanych tą tematyką, w szczególności jednak do:

- dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem oraz ich rodziców, opiekunów, wychowawców i nauczycieli,
- osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem,
- osób uzależnionych,
- osób współuzależnionych, w tym w szczególności ofiar i świadków przemocy,
- osób zawodowo zajmujących się problematyką uzależnień,
- osób uzależnionych po ukończeniu terapii.

VI. CELE GŁÓWNE PROGRAMU.

I. Powadzenie działań profilaktycznych, informacyjno-edukacyjnych podnoszących poziom wiedzy i świadomości nt. uzależnień i przemocy

Działania:

1. Edukacja dzieci, rodziców i mieszkańców w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, rozwijająca umiejętności wychowawcze, poprawy relacji m.in. warsztaty, szkolenia, teatralne przedstawienia i animacje profilaktyczne, rekolekcje/spotkania profilaktyczne, spotkania ze specjalistami od uzależnień, szkoły wychowawców, szkoły dla rodziców, zakup i dystrybucja materiałów edukacyjno-informacyjnych.
2. Realizacja programów (w tym rekomendowanych) profilaktycznych/festynów profilaktycznych/konkursów/działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym/zajęć dla uczniów i mieszkańców m.in. z rodzin z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie zajęć stacjonarnych i wyjazdowych m.in. wokalnych, muzycznych, teatralnych, szachowych, sportowych, nauki pływania, rowerowych, turystycznych, kulinarnych, form graficznych i użytkowych, językowych, naukowych oraz edukacyjno-rozwojowych, animacji (w tym m.in. koszty wynagrodzenia, wyposażenia i materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć, transportu, noclegu, wyżywienia, wynajem toru wodnego na basenie, zakup biletów, usługa za prowadzenia zajęć).
3. Animacje czasu wolnego i działania profilaktyczne prowadzone podczas różnych wydarzeń artystycznych i spotkań kulturalno-rozrywkowych integrujących lokalną społeczność.
4. Promowanie trzeźwego stylu życia poprzez organizację spotkań rozwijających pasje i zainteresowania różnych grup wiekowych.
5. Szkolenia/kursy/zakup materiałów edukacyjnych dla osób prowadzących zajęcia (w tym sportowe) z zakresu znajomości strategii profilaktycznych, zasad pracy z dziećmi i młodzieżą z grupy ryzyka, sytuacji psychologicznej dzieci w rodzinie alkoholowej, organizacja i finansowanie kontroli, superwizji/ konsultacji dla osób udzielających m.in. pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym/ problemem przemocy.
6. Finansowanie kampanii, szkoleń, konsultacji, konferencji, seminariów, zakup materiałów edukacyjnych dla osób zajmujących się problematyką rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałaniem przemocy oraz przedsiębiorców i ich pracowników, zakup, dystrybucja materiałów edukacyjno – informacyjnych.
7. Promowanie trzeźwego stylu życia, zakup/legalizacja alkomatów ogólnodostępnych dla mieszkańców w celu samodzielnego sprawdzania stanu trzeźwości (działanie profilaktyczne).

Realizatorzy:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie i/lub
- Urząd Miejski w Mielnie i/lub

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie i/lub
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i/lub
- Placówki oświatowe i/lub
- Instytucje kultury i/lub
- Organizacje pozarządowe

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba przeprowadzonych kampanii/szkoleń/konferencji/seminariów/warsztatów/ konkursów/działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym/zajęć dla uczniów/ mieszkańców dotyczących problematyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy,

II. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i doznających pomocy

Działania:

1. Realizacja programów, spotkań i zajęć z elementami socjoterapeutycznymi/ opiekuńczo-wychowawczymi dla dzieci i młodzieży m.in. z rodzin z problemem alkoholowym realizowana w placówkach wsparcia dziennego na terenie gminy (w tym zakup materiałów, wyposażenia).
2. Prowadzenie przez GKRPA telefonu dla osób z problemami alkoholowymi i ich rodzin.
3. Prowadzenie i utrzymanie punktów konsultacyjnych na terenie Gminy Mielno (prawnika, psychologa, terapeuty wraz z wynagrodzeniem, zakupem materiałów i wyposażenia, kosztami utrzymania obiektu).
4. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie działalności Klubu Integracji Społecznej działającego w strukturze MOPS w Mielnie.
5. Realizacja reintegracji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu, biorących udział w oferowanych zajęciach.
6. Budowa, adaptacja, modernizacja, remont, wyposażenie i utrzymanie placówek wsparcia dziennego,
7. Budowa, adaptacja, modernizacja, remont, wyposażenie i utrzymanie placów/ pomieszczeń/ małej architektury, miejsc związanych ze wsparciem rodzin i ich dzieci, na terenie których realizowany jest program.
8. Remont, wyposażenie i utrzymanie mieszkania chronionego wykorzystywanego m.in. dla rodzin dotkniętych problemem uzależnień, przemocy.
9. Świadczenia zdrowotne wykraczające poza zakres podstawowej oferty terapeutycznej finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia z zakresu terapii uzależnienia i współuzależnienia od środków psychoaktywnych i behawioralnych.
10. Organizacja profilaktycznego wypoczynku letniego/zimowego dla uczniów mieszkających na terenie Gminy Mielno, uczęszczających do szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Mielno .

Realizatorzy:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie i/lub
- Urząd Miejski w Mielnie i/lub
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie i/lub
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i/lub
- Placówki oświatowe i/lub
- Instytucje kultury i/lub
- Organizacje pozarządowe

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba zorganizowanych spotkań i zajęć,
- liczba osób, które skorzystały z telefonu zaufania,
- liczba osób korzystających z reintegracji zawodowej i społecznej,
- liczba przeprowadzonych remontów, adaptacji, modernizacji przy placówkach wsparcia dziennego i miejsc związanych ze wsparciem rodzin i ich dzieci,

- liczba konkursów na świadczenie zdrowotne wykraczające poza zakres podstawowej oferty terapeutycznej finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

III. Podejmowanie działań o charakterze interwencyjnym w sytuacji nadużywania napojów alkoholowych/ używania narkotyków oraz stosowania przemocy.

Działania:

1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie wobec osób uzależnionych, współuzależnionych, udzielanie pomocy osobom z problemem alkoholowym i ich rodzinom. Zakup materiałów edukacyjnych, biurowych, sprzętu biurowego, wynagrodzenie, delegacje.
2. Wsparcie osób doznających przemocy domowej powiązanej z nadużywaniem alkoholu przez osobę wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc.
3. Udział pracowników placówek w których realizowanych jest program/osób realizujących program, członków zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w szkoleniach m. in. z zakresu uzależnień, przemocy, procedur kierowania na leczenie odwykowe, metod pracy w rodzinie z problemem uzależnienia oraz przemocy, wypalenia zawodowego, strategii i technik radzenia sobie ze stresem, zasad kontroli i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad wydawania/ wygaszania/ cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
4. Kontrola przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych.

Realizatorzy:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie i/lub
- Urząd Miejski w Mielnie i/lub
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie i/lub
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i/lub
- Placówki oświatowe i/lub
- Instytucje kultury i/lub
- Organizacje pozarządowe

Wskaźniki realizacji zadania:

- liczba zarejestrowanych wniosków o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie,
- liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie,
- liczba skontrolowanych obiektów, w których prowadzona jest sprzedaż napojów alkoholowych,
- liczba założonych Niebieskich Kart, gdzie główną przyczyną była przemoc pod wpływem alkoholu,
- liczba szkoleń.

VII. FINANSOWANIE.

Zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie oraz Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

1. Przewodniczący:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie otrzymuje miesięcznie zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 50%,
- Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Mielnie otrzymuje kwartalne zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 50%,

2. Wiceprzewodniczący:
 - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie otrzymuje miesięcznie zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 40%,
 - Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Mielnie otrzymuje kwartalne zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 40%,
3. Sekretarz:
 - Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Mielnie otrzymuje kwartalne zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 35%,
4. Członek:
 - Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie otrzymuje miesięcznie zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 30%,
 - Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Mielnie otrzymuje kwartalne zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 30%,

kwoty bazowej ustalonej na podstawie art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021r. poz. 1372 ze zm.). Za każdą nieobecność członka w pracach komisji potrąca się 25% wynagrodzenia. Potrąceń za nieobecność nie dokonuje się w przypadku delegowania przez Przewodniczącego komisji, w tym samym czasie do innych prac na rzecz komisji.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mielnie przysługują należności za pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz. U. z 2002r. Nr 27 poz. 271 ze zm.), zastrzeżeniem, iż podróżą służbową jest wykonywanie zadań poza gminą Mielno przez członków komisji określonych w programie.

VIII. MONITORING PROGRAMU.

1. Weryfikacja projektów i zadań finansowanych w ramach programu.
2. Podejmowanie współpracy z podmiotami realizującymi zadania w ramach programu.

IX. WYPOSAŻENIE WYKONAWCÓW/ REALIZATORÓW PROGRAMU.

1. Dopuszczenie realizatorów w sprzęt niezbędny do udzielania świadczeń.
2. Dofinansowanie kosztów utrzymania m.in. eksploatacja oraz innych podmiotów świadczących usługi na rzecz profilaktyki w zakresie wynikającym z realizacji programu.
3. Dokonywanie zakupów, zlecanie usług, materiałów informacyjnych, edukacyjnych, literatury i czasopism specjalistycznych na potrzeby realizacji programu.
4. Sfinansowanie wynagrodzeń oraz wszelkich kosztów związanych z realizacją programu.

X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

Jednostką odpowiedzialną za koordynację, realizację, monitoring efektywności programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie. Pozostałymi realizatorami są wskazane jednostki w programie w ramach zatwierdzonych planów finansowych. Nadzór nad realizacją zadań sprawuje Burmistrz Mielna.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Mielna

Tadeusz Jarząbek